

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**M. Antonii Marsilii Colvmnae, Bononiensis, I. C.
Archiepiscopi Salernitani, De Ecclesiasticorum Reddituum
Origine, & Iure Tractatvs**

Colonna, Marcantonio

Venetijs, 1575

Cap. XIX. Præter ea, quæ hucusque tradita sunt, alia etiam in sacerdotibus requiri, quæ ab ipsorum vountate prorsus pendent: tum de eorundem barbis nonnulla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61495)

- creationi. Dei, c. si quis absciderit, c. hi qui, c. si quis pro æ-
 25 gritudine, 55. dist. c. significauit, de corp. uitia. † quāquam
 Origenes suspitionis uitandæ causa se ipsum castrauerit,
 ut tradit Eusebius lib. 6. Eccl. histo. Grati enim sunt Deo
 eunuchi, quos castrauit uoluntas, non necessitas, ait Hie-
 26 ronymus, c. qui sitit. 33. q. 3. † Excipiuntur uerò, hi qui ob
 infirmitatem à Medicis secantur, uel uim à barbaris, aut
 latronibus patiuntur; tunc enim ordinari non prohiben-
 tur, c. si quis a Medicis, 55. dist. c. ex parte, de corp. uitia.
 27 Cano. Apostolorum 20. & Nicænæ Synodi, cap. 1. † Idem
 iuris est, si quis eunuchus natus sit, cuiusmodi fuisse Doro-
 thæum, Antiochiæ Episcopum, scribit Eusebius lib. 7. Ec-
 cle. histo. cap. 28. is enim morbus cum oculis non pateat,
 non nisi certis casibus impedimentum præstare placuit.
 Et hæc quoad ea quæ in Sacerdotibus requisita sunt, non
 tamen ab eorum uoluntate pendent, dicta sufficiant.

A R G V M E N T V M.

*Præter ea, quæ hucusq; tradita sunt, alia etiam in Sacer-
 dotibus requiri, quæ ab ipsorum uoluntate prorsus pen-
 dent: tum de eorundem barbibus nonnulla.*

R E R V M S V M M A E.

- 1 *Scientia in Sacerdotibus requiritur.*
- 2 *Cacum animal Deo offertur, ubi ille dux esse desiderat, qui
 nondum didicit esse tyro.*
- 3 *Morum, & uitæ probitas quàm maximè in Sacerdotibus elu-
 cere debent.*
- 4 *Continentes debent esse Sacerdotes.*
- 5 *Vasa in sacris literis, pro hominum corporibus accipiuntur.*
- 6 *Incontinentes tanquàm scabiæ infecti, panes Domino offerre
 prohibentur.*

G Scabiens

- 7 Scabiem habere dicitur is, cui carnis petulantia dominatur.
- 8 Nadab, & Abiu incontinentes Sacerdotes, igne percussi.
- 9 Pena, qua incontinentes Sacerdotes puniebantur in primitiua Ecclesia.
- 10 Episcopus si incontinentibus Sacerdotibus pœnam remittebat, ab officio suspendebatur.
- 11 Delitiæ nimie clericis interdicta.
- 12 Sobrij debent esse clerici.
- 13 Presbyteri vaccinam, vel veruecinam carnem cum aceto comedere debent, & Lac bibere ne rubentibus buccis ieiunium prædicent.
- 14 Episcopus ultra tertiam uicem bibere non debet.
- 15 Conditiones, quibus Sacerdotes præditi esse debent ex Diuo Paulo.
- 16 Varicolor habitus, commessationes, cauponarum frequentationes, clericis interdicta.
- 17 Clerici nec barbam, nec comam nutrire debent.
- 18 Barba an clericis radenda.
- 19 Intell. ad capitu. clericis, & capitu. clericus; de vita, & honesta clericor.
- 20 Græci multa supposuerunt Concilijs in ipsorum fauorem.
- 21 Canon Tertius secundi Concilij Constantinopolitani suppositus, & à Græcis conscriptus.
- 22 Nicolaus primus conquestus cum Michaele Imperatore, quod multa in eius Epistolis addita, multa dempta fuissent.
- 23 Nazareorum hæresis, qui in barba, & coma vim omnem constituebant.
- 24 Romanorum nimius cultus circa comam.
- 25 Hypocrisis omninò fugienda: ac proinde multa in eius detestationem.
- 26 Grauius est peccare per hypochrismi, quàm manifestè.

CAPVT DECIMVMNONVM.

ALTERVM genus eorum, quæ ab Ecclesiasticis uiris exiguntur, plura cōtinet, quorū nōnulla subijciemus, cum si omnia persequi uellemus, longius, quàm præsens tractatio patitur, nostra

protraheretur oratio. Eorum autem exempla hæc sunt;

- 1 † Scientia, quæ & si pendeat ab eo uirtutis studio, quod cū iusque animo infidet, illa tamen ad actionem instituitur, atque iccirco ex eis, quæ aguntur manifesta fit. Ea uerò quàm enixe à Sacerdotibus postuletur, Oseas Propheta indicat, cap. 4. *Quia tu, inquit, scientiam repulisti, & ego te repellam, ne Sacerdotio fungaris mihi,* capi. omnes, 38. dist. Miserum quippe est, cum Magistrum effici, qui nō dum nouit esse discipulus, c. miserum, 61. dist. c. cum in magi-
- 2 strum. de electio. † Cæcum nanque animal Deo offertur, ubi ille Dux esse desiderat, qui nōdum didicit esse Tyro. c. Sacerdotes, 49. dist. Et idcirco ignorantiam tanquàm cunctorum errorum matrem in Sacerdotibus esse omnino uitandam ait tex. in c. ignorantia, 38. dist. *Ignorantia, inquit, cunctorum errorum mater, maximè in Sacerdotibus Dei uitanda est, qui regendi, docendiq; officium in populo Dei susceperunt:* tradunt Inno. But. Panorm. & alii, in d. c. cum in cunctis. S. inferiora, de electio. Quoniam uerò omnis scientiæ laus, ut diximus, in actione consistit, moralem enim non auditorem tantum, sed factorem esse debere docuit in Ethicis Aristoteles, & per se perspectissimum est. Illud præterea Sacerdotibus maximè conuenire existimatum est, ut ea primùm ipsi exequantur, quæ ceteros
- 3 docent. † Quocirca morum ac uite probitas illos perspicuos in Ecclesia reddere debet, cuius rei gratia multa à sacris Canonibus statuta sunt, ut clericorum actiones ceteris uiuendi exemplum præbeant. † Inter ceteras uerò uir-
- 4

Dominicus

G 2 tutes

tutes, maximè omnium illis continentia præcipitur. De-
 cet enim sacros viros ab omni carnis labe prorsus esse im-
 munes: in quam sententiam Esaias summopere inconti-
 nentiã detestatur, cap. 52. *Pollutum, inquit, nolite tangere:*
 5 *mundi estote, qui fertis uasa Domini.* † Quo loco uasa non
 tã fictilia ac humano opere confecta intelliguntur, quàm
 hominum corpora, quæ uasa Domini in sacris literis ap-
 pellântur, iuxta illud Pauli, 1. ad Theſſalonicenses, capi. 3.
Hæc est uoluntas Dei, sanctificatio uestra, ut sciat unusquisq;
uestrum, uas suum possidere in sanctificatione, & honore, non
in passione desiderij. & 2. Corint. 4. *Habemus thesaurum in*
uasibus fictilibus: quod animaduertunt D. Dionysius Car-
 6 *thusianus, & Aimon Alberstratenſis Episcopus in supra,*
citato Esaiæ loco. † Quamobrem incontinentes tanquã
 7 scabie infecti, panes Domino offerre prohibentur Leuiti-
 ci, capit. 21. † Scabiem enim habere dicitur is, cui carnis
 petulantia dominatur: in ea nanque feruor uiscerum ad-
 cutim trahitur, per quam recte luxuriam designari dixit
 Gregorius in Pastoralibus, cap. hinc etenim, 49. dist. in cuius
 8 rei exemplum † Nadab, & Abiu incontinentes Sacerdo-
 tes, dum turibulis ignem imponent, diuino ictu per-
 cussi interierunt, Leuit. 10. Eo nomine huiusmodi Sacer-
 dotes sic Deus increpat apud Malachiam, cap. 1. *O uos sa-*
cerdotes, inquit, qui fallitis nomen meum, & dixistis, In qua
re fallimus nomen tuum? quibus responsum est Offerentes ad
altare meum panes pollutos, non est mihi uoluntas in uobis, di-
 9 *cit Dominus.* † Tanti uerò fiebat continentia Apostolo-
 rum tempore, ut si quis in carnis lubricum incidisset, hu-
 iusmodi illi pœna infligeretur: Deponebatur, ac inter lay-
 cos pœnitentiam acturum perpetuò reijciebatur, c. oportet,
 81. dist. paulò post Apostolorum tempora decem an-
 nis incontinentes iubebantur pœnitentiam agere tribus
 quidem mensibus in pane, & aqua, à uespere in uesperas,
 Dominicis

Dominicis ac solemnibus diebus exceptis, quibus modico vino ac pisciculis recreari illis erat permiffum. Induti uero sacco humi iacebant, noctes ac dies Dei misericordiam implorantes, c. presbyter, 82. dist. Transactis tribus mensibus aliquanto mitius cum illis agebatur, ut per sequentem annum cum dimidio pane, & aqua tantum uescerentur, exceptis Dominicis, & aliis festiuis diebus, quibus uino sagimine ouis, & caseo illis uti cōcedebatur, alijs deinde sequentibus annis tribus ferijs unaquaq; hebdomada in pane & aqua ieiunare iuebantur: quod fusius explicatur in d. c. presbyter, 82. † Quod si Episcopus sibi subditis presbyteris aut Diaconis præcio aut precibus penas eiusmodi condonasset, ab officio suspendebatur, ca. si quis Episcopus, 83. dist. † Nimia quoque delicia clericis interdictæ sunt, ne illis lasciuedi causa præstetur. Vnde Amos Propheta, *Ve, inquit, ys qui uenerunt ad diē malum dormientes in lectis eburneis*, quod ibi disertè explicauit. Benedictus Arias Montanus, & Marcuardus de Susanis tractatu de coelibatu Sacerdotum par. i. c. i. † Sobrij præterea debent esse Sacerdotes: ubi enim temulentia est, & uenter saturatur, ibi cacodæmones exultant: † iccirco presbyteri uaccinam, uel ueruecinam carnem cum aceto comedere debent, & lac bibere, ne rubētibus ieiunium prædicent, glo. in c. illud, 10. q. 3. † Sic & Episcopus bibere ultra tertiam uicem prohibetur, c. quādo presbyter. 44. dist. † Labet hīc subiicere pulcra Diui Pauli uerba, quibus & Episcoporum & Sacerdotum conditiones elegantissimè exprimit. *Oportet, inquit, Episcopum irreprehensibilem esse, sobrium, prudentem, ornatum, pudicum, hospitalem, Doctorem non uinolentum: Diaconos similiter pudicos, non bilingues, nō multo uino deditos, non turpe lucrum sectantes.* prima ad Timot. 3. & ad Titum prima. sed quæ breui uerborum compendio D. Paulus expressit, fusius, & iuxta sacrarum litera

- rum mentem, & Canonicas sanctiones explicuit doctissimus, ac eruditissimus Pet. Foller. in sua praxi. cano. par. 1. Moral. Continentiam uerò sacrorum hominum multa
- 16 præterea concomitari debent: † inde clericis uaricolor habitus interdictus, commestationes prohibite, ac cauponarum frequentationes prorsus uetitæ, c. pen. de ui. & hone. cler. c. à crapula, eod. ti. & tot. dist. 44. Concil. Triden.
- 17 sess. 22. cap. 1. de reform. & sess. 14. cap. 6. † Illud præterea adiectum est, ne Clerici comam, aut barbam nutriant, c.
- 18 Clericus, cap. Clericis, de ui. & honest. cleri. † Quæ prohibitio aliquibus ita ad unguem obseruanda uisa est, ut Clericis omnino barbam radendam existimauerint. Eius rei argumentum sumunt ex Alexandrij III. rescripto. Ad Cantuariensem Archiepiscopum, in d. cap. Clericis, cuius uerba sunt: *Clerici, qui comam, aut barbam nutriunt,*
- 19 *ab Archidiaconis etiam inuiti tondeantur.* † Sed hoc Alexandri rescriptum nullam prorsus probationem facit: Verba enim illa ex Agathensi Concilio, cap. 20. desumpta sunt, in quo penitus barbæ mentio non habetur. Sed manifestissimus fuit impressoris error, qui sicut uerbum, Radât, à Carthaginensi Concilio dempsit, cap. 44. in d. c. Clericus. ita uerbum, Barbam, adiecit Concilio Agathensi. Cuius uerba sunt: *Clerici, qui comam nutriunt, ab Archidiaconis, etiam si noluerint, tondeantur.* Ita restituentus omnino est tex. in d. cap. Clericis. Tantum igitur abest, ut hanc sententiam textus ille præbet, quod potius nulla barbæ mentione habita, contrariam firmet, barbam scilicet non esse radendam: quæ constitutio Carthaginensis Concilij fuit, d. cap. 44. relata in d. cap. Clericus. cuius ea sunt uerba: *Clerici neque comam nutriant, neque barbam radant.* Vnde manifestum fit, impressoris errorem fuisse, qui utrique Concilio uim fecit, ne contraria
- 20 compaginare uideretur. † Nec certè mirum id uideri debet;

- bet, quando & in aliis Conciliis multa supposita legantur, cuius rei duo illa exempla sufficiant. Primum est, quòd Concilio Niceno, canone sexto, decretum fuerit, ut Romana sedes primum locum, secundum Alexandrina, & tertium Antiochena obtinerent: Constantinopoli verò condita, in Concilio generali secundo, in ea Vrbe, sub seniore Theodosio congregato cautum est, ut Constantinopolitana sedes secundum post Romanam locum, & ante Alexandrinam haberet, quòd Constantinopolis esset noua Roma: ita eius Concilij uulgatus Canon tertius habet, † quem tamen supposititium, & à Græcis fictū fuisse apertè in Concilio Calcedonensi proclamarent Legati Leonis Papæ, & S. R. Eccl. qui in Concilio Ecclesiæ nomine præsidebat, ut ex eiusdem Synodi act. 16. liquet. †
- 21 Secundum est, quòd Nicolaus Primus, ad Michaelem Imperatorem scribens, grauissimè conqueritur, multa in eius Epistola dempta, multa item addita fuisse, ut idem indicat in Epistola, sub datione die xviii. Martij, Indictione 9. quòd etiam aduertit Ioannes Valentinus in præfatione ad acta sextæ Synodi. Solemni itaque Concilij Carthaginensis edicto, Sacerdotibus præcipitur, ne barbam radant, ut uiri sint, & uideantur, & quandam præ se ferant sui (ut ita dicam) generis maiestatem.
- 22 † Quòd si uerba illa legenda non sint, uidentur eæ constitutiones Nazæorum hæresim respicere, quorum tantus erat, & barbæ & capillorum cultus, ut in illis uim omnem Sampsonis argumento collocarent, ut tradunt Epiphanius contra 80. hæreses, lib. 2. in fin. & post illum Gabriel Prateolus de Vitis & sectis hæreticorum, uerbo, Nazæi. Damnant itaque Canones superstitiosum barbæ cultum, uel eius nimiam curiositatem: † qualis olim comæ fuit apud Romanos, quam detestatur Seneca, lib. 1. de breuitate uitæ, cap. 21. his uerbis: *Quis est istorum,*
- 23
24

qui non malit Rempubicam turbari, quàm comam? hos tu ociosos uocas inter pectinem speculumq; occupatos? Non tamen iccirco ab ijs constitutionibus barbæ usus prohibitus intelligi debet; sed hæc fusius Ioannes Pierius Valerianus, in eo quem edidit de Sacerdotum barbibus libello, & Fr. Franciscus Georgius in tract. de harmonia mundi, tom. 3. cap. 6. in fin. † Maximè uerò omnium clericis fugienda est hypocrisis, quæ multos obcecat, lipposque reddit dira colluies: nedum illis, sed Christianis omnibus penitus interdicta: continet enim malorum genera omnia, cùm tamen boni speciem præ se ferat: qua si quis detinetur, is nihil aliud agit, quàm Luciferi prudentiam imitando, Dei ipsius quodammodo deceptorem se profiteri, quo nihil immanius, atrociusq; cogitatione comprehendi potest. Fermentum vetus Phariseorum est hypocrisis, quibus ita minatur Christus: *Vae uobis hypocrite, quia similes facti estis sepulchris dealbatis, quæ foris quidem apparent hominibus speciosa, intus uerò plena sunt hostibus mortuorum.* Matthæ. 23. Hos pariter detestatur Isaias à Matthæo relatus, cap. 15. cùm inquit: *Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longe est à me.* De his Iob. c. 13. *Non ueniet in conspectu Domini omnis hypocrita, & laus impiorum leuis est, & gaudium hypocrite instar puncti.* & alibi glo. in cap. certè, uer. malum, 12. quæstio. 2. annotauit, † grauius esse per hypocrisim, quàm manifestè peccare. Hos oppidò, quàm eleganter pingit Horatius his uersibus.

Iane pater clare, Iane, cùm dixit, Apollo

Labra mouet metuens audiri pulchra Lauerna;

Da mihi fallere, da mihi instum, sanctumq; uideri,

Noctem peccatis, & fraudibus obijce nabem.

Hos etiam elegantissimè describit Dantes Aligerius in Inferno, cantu xxiiij. lepidissimis quibusdam versiculis, quos

quos uidere unicuique in promptu esse potest. Hypocri-
tæ ij sunt, qui cùm ab illa interna, & secretissima luce
ueritatis ceciderint, nihil est, unde uelint placere super-
bi, nisi fraudulentis simulationibus: & eorum hi mul-
tum cordati uidentur, qui quem uoluerunt fallere, ac
decipere, potuerunt: Itaque primi parentes, ut iam non
essent simplices, fecerunt de foliis fici sibi succinctora,
tanquàm tegentes pudenda sua, hoc est, occultantes sim-
plicitatem, de qua iam erubescibat astuta superbia, ut
totidem uerbis tradit Augustinus contra Manichæos,
lib. 2. cap. 15. in fi. Eos idem Augustinus in sermone 59.
de temp. 2. ser. 6. post Dominicam in Quinquagesima, to-
mo 10. comparat iis, qui spectaculis tecta facie incedunt
distincti cæruleo niueoq; colore, cæterisq; pigmentis,
habentes item simulacra oris lintea, gipsata, & uario co-
lore distincta, nonnunquàm colla, & manus perungen-
tes, ut ad personæ colorem perueniant, & populum, dum
in ludis agunt, modò sub specie uiri, modò fœminæ fal-
lant. Sinceri itaque, ac puri Sacerdotes esse debent, ut
Deo, cui inferuiunt, qui purissimus est, placeant. De his,
quoniam nobis in præsentia dicere propositum non est,
siquis plura uidere uelit, adeat Isidorum, lib. de summo
bono, cap. 24. ac D. Thom. secunda secundæ, quæst. 111.
& hæc hæctenus.

ARGUMENTVM.

*Reliquis porrò clericis omnibus debere Prælatos uita & mo-
ribus præstare: & quæ in ijs uirtutes præ cæteris eluce-
re debeant.*

R E R V M S V M M A E.

1 *Residentia Episcopis, & Parochis, ac alijs, qui regendi offi-
cium in Ecclesia habent, quàm maximè necessaria.*

Resi-